

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено
на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08. 2022 р.)

в. о. завідувача кафедри

Наталія ШЕГИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
« Економіка праці та соціально-трудові відносини»
що викладається в межах ОПП Соціальне забезпечення
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Силабус з навчальної дисципліни « Економіка праці та соціально-трудові відносини»

Назва курсу	Економіка праці та соціально-трудові відносини
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, проспект В.Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 – Соціальна робота; 232 – Соціальне забезпечення
Викладачі курсу	Семів Любов Казимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри соціального забезпечення та управління персоналом.
Контактна інформація викладачів	semivlubov@gmail.com Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом, каб.330, проспект В.Чорновола, 61
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Економіка праці та соціально-трудові відносини» є нормативною дисципліною циклу професійної та практичної підготовки зі спеціальності 232 – Соціальне забезпечення, для освітньої програми «Соціальне забезпечення», яка викладається в 6 семестрі в обсязі 4 кредитів. (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Економіка праці та соціально-трудові відносини» посідає вагомe місце в системі підготовки фахівців – спеціальності «Соціальне забезпечення». Дисципліна формує систему професійних компетенцій практикуючих фахівців з питань соціального забезпечення в Україні, які стосуються знань та навиків з економіки праці та СТВ у сфері управління організаціями та їх підрозділами, також у сфері соціального забезпечення. В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати основи системного підходу до дослідження соціально-трудової сфери та сфери СТВ; вміти використовувати знання в конкретних процесах управління соціально-трудовами відносинами, організації праці у сфері соціального забезпечення.
Мета та цілі дисципліни	Підготувати фахівців, здатних вирішувати теоретичні та прикладні проблеми з економіки праці та соціально-трудомих відносин у сфері соціального забезпечення на засадах оволодіння системою

	КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література</p> <p>1.Завіновська Г.О. Економіка праці: Навчальний посібник/Г.О. Завіновська. – К: КНЕУ. 2017, - 304 с.</p> <p>2. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с. - https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf</p> <p>3. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підручник / Л.М. Ільч, О.В. Акіліна — К. : Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020.—952с. - https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf</p> <p>4. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. – К. : Кафедра, 2020. – 310 с. - http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31071/1/LABOR_ECONOMICS_AND_SOCIAL_AND_LABOR_RELATIONS.pdf</p> <p>Допоміжна</p> <p>5. Конституція України. - 1996.</p> <p>6. Кодекс Законів про Працю України від 25.03.2006 р.</p> <p>7. Про зайнятість населення. Закон України від 01.03.91. - Зібрання законодавства України - т.1, 1(3)13. - Із змін. від 17.12.99; 08.06.2000; 21.12.2000; 26.04.2001; 07.02.2002.</p> <p>8. Про оплату праці: Закон України від 24.03.95 р. № 108/95-ВР.</p> <p>19 Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 14.01.98. - Офіційний вісник України. - 1998. - № 6 - см.219.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернет</p> <p>10. Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws</p> <p>11. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України // Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua</p> <p>12. Офіційний сайт Державної служби статистики України // Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua</p> <p>13. Офіційний сайт Державної служби зайнятості // Режим доступу: http://www.dcz.gov.u</p> <p>14. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України // Режим доступу: www.mlsp.gov.ua</p> <p>15. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень // Режим доступу: http://www.niss.gov.ua.</p> <p>16. Official site of European statistics (Офіційний сайт Європейських статистичних даних) // Режим доступу: https://ec.europa.eu/eurostat.</p> <p>17. Official site of International Labour Organization (Офіційний сайт міжнародної організації праці) // Режим доступу: https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm.</p> <p>18. Official site of United Nations Development Programme (Офіційний сайт Програми розвитку ООН) // Режим доступу: http://hdr.undp.org.</p>
	Обсяг курсу
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу здобувачі набудуть таких компетентностей та програмних результатів навчання: ПРН 2 Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категоріях населення; ПРН 4 Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення ПРН 11 Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення; ПРН 13 Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення; ПРН 17 Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.
Ключові слова	Економіка праці, соціально-трудова відносини, зайнятість, ринок праці, соціально-трудова сфера
Формат курсу	Очний
Теми	Див. схему курсу

Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру
Пререквізити	<p>Навчальна дисципліна «Економіка праці та соціально-трудова відносини» базується на знаннях, які містяться в Законах України, постановах Верховної Ради і Кабінету Міністрів України з питань соціально-економічного розвитку, соціальної політики та соціального захисту, а також відомчих матеріалах Міністерства соціальної політики України та департаментів соціального захисту областей України, теоретичних і аналітичних матеріалах Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, НУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», статистичних матеріалах Державної служби статистики тощо.</p> <p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни: соціологія, ринок праці, право соціального забезпечення.</p>
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Інтерактивні лекції, презентації; практичні заняття (навчальні дискусії, мозковий штурм, розв'язок ситуаційних вправ (кейсів)); самостійне навчання (індивідуальна робота, робота в групах, виконання практичних завдань).
Необхідне обладнання	<p>Мультимедійні засоби, комп'ютери, мобільні пристрої (телефон, планшет)</p> <p>з підключенням до Інтернет для комунікації, виконання домашніх завдань, виконання завдань самостійної роботи, проходження тестування</p> <p>(поточний, підсумковий контроль) і програмне забезпечення для роботи</p> <p>з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Teams, Zoom.</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обговорення актуальних публікацій у журналах, наукових збірниках по питаннях економіки праці та соціально-трудова відносин (есе, складання тестів, ментальних карт, підготовка тез та участь у наукових студентських конференціях) – 64 бали; - Модульна контрольна робота - 36 балів; Залік, максимальна кількість – 100 балів. <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, тестові завдання, складання ментальних карт, підготовка тез на конференцію).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності.</p> <p>Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість</p>

	<p>відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, бали підсумкового тестування . При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<p>Питання до проведення підсумкової оцінки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання дисципліни „Економіка праці та соціально-трудові відносини”, її зв'язок з іншими економічними дисциплінами 2. Людський капітал та проблеми фінансування соціальної сфери 3. Відтворення населення та його характеристики. Демографічна криза в Україні та світі 4. Поняття соціального захисту та соціального забезпечення населення. Пенсійна реформа в Україні 5. Поняття трудових ресурсів. Економічно активне населення та економічно неактивне населення 6. Сучасні тенденції розвитку ринку праці та зайнятості. Дистанційна зайнятість. 7. Нетипові моделі робочого часу 8. Трудовий потенціал: суть, показники, структура, фактори впливу 9. Планування праці, його роль в управлінні людськими ресурсами. Види планів з праці. Планування праці на макро- і мезорівнях. 10. Людський капітал як соціально-економічна категорія. Структурні елементи людського капіталу 11. Поняття і основні напрями організації праці 12. Інвестиції в людський капітал 13. Умови праці і фактори, що їх визначають 14. Концепція людського розвитку. Індекс людського розвитку: методологія визначення, призначення, сфера використання 15. Роль та значення планування особистої роботи менеджера. Організація робочого місця менеджера 16. Соціально-економічна сутність, зміст і характер праці за сучасних умов. 17. Роль інформації та знань у зміні характеру трудової діяльності Інтелектуалізація праці – визначальна ознака постіндустріального розвитку 18. Віртуальна природа господарської діяльності 19. Соціально-трудові відносини. Сторони і суб'єкти соціально-трудових відносин 20. Кількісні та якісні характеристики трудової діяльності (важкість, напруженість, складність, інтенсивність) 21. Роботодавці та їхні об'єднання в системі соціально-трудових відносин. 22. Ефективності праці: концептуальні підходи до визначення, соціально-економічне значення, показники виміру 23. Наймані працівники та їхні представницькі органи в системі соціально-трудових відносин. 24. Продуктивність праці: сутність і значення. Показники і методи вимірювання продуктивності праці 25. Основні функції та роль держави у становленні цивілізованих соціально-трудових відносин

	<p>26. Структура доходів населення. Номінальні і реальні доходи.</p> <p>27. Якість трудового життя</p> <p>28. Бідність в Україні та світі</p> <p>29. Соціальне партнерство: сутність, значення, форми.</p> <p>30. Рівень життя: поняття і чинники, що його визначають.</p> <p>31. Колективні договори та угоди як форми узгодження інтересів соціального партнерства.</p> <p>32. Заробітна плата як соціально-економічна категорія ринкової економіки і основна форма доходів найманих працівників. Номінальна та реальна заробітна плата.</p> <p>33. Ринок праці: сутність, особливості та функції, його елементи та функції</p> <p>34. Мінімальна заробітна плата. Чинники, що впливають на рівень і динаміку заробітної плати.</p> <p>35. Типи, форми, різновиди та сегменти ринку праці</p> <p>36. Трудові показники. Планування та аналіз трудових показників (продуктивність праці, трудомісткість виробничої програми, використання робочого часу, заробітна плата)</p> <p>37. Особливості сучасного стану ринку праці в Україні. Пасивна і активна політика на ринку праці.</p> <p>38. Сутність і значення аудиту в сфері праці. Напрями, етапи і методи проведення аудиту в сфері праці.</p> <p>39. Державна служба зайнятості, її роль у регулюванні ринку праці. Інструменти державного регулювання ринку праці.</p> <p>40. Консалтинг у сфері праці, аудит і контролінг як інструменти вдосконалення соціально-трудових відносин і підвищення ефективності праці.</p> <p>41. Молодіжний ринок праці. Національні та регіональні тенденції розвитку молодіжного сегменту ринку праці</p> <p>42. Інформаційне забезпечення в соціально-трудовій сфері. Звітність показників з праці: адміністративна статистика та звітність підприємств.</p> <p>43. Зайнятість як соціально-економічна категорія і передумова формування соціально-трудових відносин. Види і форми зайнятості.</p> <p>44. Сутність і завдання моніторингу соціально-трудової сфери і його концептуальні положення. Напрями моніторингу соціально-трудової сфери, підготовка до його проведення.</p> <p>45. Державна політика зайнятості. Державні гарантії в сфері зайнятості.</p> <p>46. МОП у сучасному світі: цілі, завдання, структура. Характеристика Конвенцій і Рекомендацій МОП.</p> <p>47. Індивідуальний трудовий договір як форма регулювання відносин зайнятості</p> <p>48. Засади гідної праці – основа співробітництва МОП з Україною. Концепція гідної праці, її елементи</p> <p>49. Види та форми безробіття</p> <p>50. Формування корпоративної культури, її структура</p> <p>51. Світові, національні та регіональні особливості безробіття</p> <p>52. Корпоративна соціальна відповідальність як складник сучасної місії бізнесу</p> <p>53. Модель соціальної політики в Україні</p> <p>54. Зміна характеру та структури зайнятості в умовах постіндустріального суспільства. Лісабонська стратегія зайнятості</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу «Економіка праці та соціально-трудові відносини»

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, практична, лабораторна, самостійна робота.)	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	<p align="center">Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва</p> <p>1. Поняття „праця”, “ трудова діяльність”. Сутність категорії</p>	<p>лекція – 2 год, - практична 3 год самост- 2</p>	Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література	Тестовий контроль, методика складання ментальних	один тиждень

	"праця" та її характеристики. Роль праці у розвитку людини і суспільства. 2. Зміст і характер праці. Види праці та їх характеристики. 3. Еволюція праці як чинника виробництва. Праця і науково-технічний прогрес. Гуманізація праці.	год.	для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,3,4,13	карт. Тест «тип мислення». Есе на тему «Культ людської дурості: 5 кроків до отупіння населення» Або есе на тему «Розуміння студентом тем курсу «Економіка праці та СТВ» в умовах цифровізації суспільства і економіки»	
2-4	Тема 2. Трудові ресурси, трудовий потенціал суспільства 1. Населення як демоекономічна категорія. Відтворення населення і його характеристики (показники) 2. Структура людських ресурсів. Економічно активне і економічно неактивне населення 3. Трудовий потенціал суспільства: сутність, показники, структура 4. Людський капітал та соціальний капітал як соціально-економічні категорії 5. Людський розвиток в системі знань про населення	- лекція – 6 год, - практична 9 год, самоств- 6 год.	Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,3,4,13	Тестовий контроль, складання ментальних карт Есе на тему «як студент розуміє щастя», Тренінг на тему «Розрахунок трудового потенціалу студентської групи»	три тижні
5-6	Тема 3. Соціально-трудові відносини як система. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти Соціально-трудові відносини: еволюція поняття, сучасне розуміння. 2. Основні складові системи соціально-трудових відносин. 3. Методи регулювання соціально-трудових відносин. 4. Роль державних органів влади у регулюванні СТВ 5. Роботодавці та їхні об'єднання в системі соціально-трудових відносин. 6. Наймані працівники та їхні представницькі органи в системі соціально-трудових відносин.	- лекція – 4 год, - практична 6 год, самоств- 6 год.	Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,3,7,8,15	Тестовий контроль, складання ментальних карт. Есе на тему «Наймані працівник та його інтереси. Хто захистить і як відстоювати»	Два тижні
7	Тема 4. Ринок праці: суть, класифікація та проблеми його регулювання 1. Ринок праці: суть, особливості та класифікація 2. Попит і пропозиція на ринку праці 3. Роль державної служби зайнятості в регулюванні ринку праці 4. Ринок праці в умовах воєнного стану	- лекція – 2 год, - практична 3 год, самоств- 2 год.	Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,3,6,15	Тестовий контроль. Використовуючи електронні ресурси Інтернет, ознайомлення з сайтом Державної служби зайнятості.	Один тиждень
8	Тема 5. Соціально-трудові відносини зайнятості 1. Суть і види зайнятості 2. Державна політика зайнятості 3. Глобалізація економіки та її вплив	- лекція – 2 год, - практична 3 год, самоств- 2 год.	Перелік джерел, із зазначених в розділі «Література	Тестовий контроль, ментальна карта за темою	Один тиждень

	на зайнятість 4.Сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки 5. Особливості зайнятості в умовах поширення коронавірусного захворювання 6. Зайнятість в умовах військового стану	год.	для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,3,15		
9	Тема 6. Планування праці 1.Планування праці, його роль в управлінні людськими ресурсами. 2. Види планів з праці. Планування праці на макро-, мезорівні, на рівні підприємства, на особистісному рівні. 3. Планування праці менеджера 4. Планування в умовах військового стану	-лекція– 2 год, - практична 3 год, самост.- 2 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2,3,9,15	Тестовий контроль, Есе на тему «Планування особистої праці студента»	Один тиждень
10	Тема 7. Організація праці 1.Поняття і основні напрями організації праці. 2. Форми розподілу і кооперації праці. 3. Класифікація робочих місць, їх організація, планування і обслуговування. 4. Організація праці менеджера	-лекція – 2 год, - практичні – 3 год, - самост.- 2 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2, 3,4,7,15	Тестовий контроль, ментальна карта за темою	Один тиждень
11	Тема 8. Продуктивність і ефективність праці 1.Поняття “ефект”, “ефективність”, “ефективність праці” 2. Сутність продуктивності праці та її значення для соціально-економічного розвитку суспільства. 3. Показники і методи виміру продуктивності праці. Умови, чинники і резерви зростання продуктивності праці. 4. Програмно-цільові методи підвищення продуктивності праці.	лекція – 2 год, - практичні – 3 год, - самост.- 2 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2, 3,4,7,15	Тестовий контроль. Есе на тему «Чому така багата на ресурси за рівнем продуктивності праці (ВВП за паритетом купівельної спроможності на душу населення (реальний ВВП)) Україна залишається однією з найбідніших країн Європи»»	Один тиждень
12	Тема 9. Політика доходів в Україні і оплата праці 1.Вартість робочої сили, чинники, що впливають 2. Структура доходів населення. Номінальні і реальні доходи. 3. Рівень життя: поняття і чинники, що його визначають. 4. Державна політика доходів і оплати праці	лекція – 2 год, - практичні – 3 год, - самост.- 4 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2, 3,4,7,15	Тестовий контроль, складання ментальної карти за темою	Один тиждень
13	Тема 10. Матеріальне забезпечення безробітних 1.Соціальний захист в разі настання безробіття, Матеріального забезпечення безробітних 2.Допомога з безробіття. 3.Одноразова виплата допомоги з	лекція – 2 год, - практичні – 3 год, - самост.- 4 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення	Тестовий контроль, Визначення індексу людського розвитку та його складових	Один тиждень

	безробіття для організації підприємницької діяльності. 4.Допомога з часткового безробіття. 5.Порядок розслідування страхових випадків та обґрунтованості виплат матеріального забезпечення безробітним		дисципліни» силабусу: 1,2, 3,4,7,15		
14	Тема 11. Аналіз і аудит у сфері праці 1.Економічний аналіз в соціально-трудовій сфері. 2.Сутність і значення аудиту в сфері праці. 3.Напрями, етапи і методи проведення аудиту в сфері праці. 4.Ефективність аудиту в сфері праці.	лекція – 2 год, -практична- 3 год. - самост.- 2 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2, 3,4,7,15	Тестовий контроль. Есе на тему «Аналіз причин виникнення проблем при складанні проекту Програми зайнятості населення України на післявоєнний період до 2025 р.р.	Один тиждень
15-16	Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин. Міжнародна організація праці та її вплив на соціально-трудова відносини 1. Сутність і завдання моніторингу соціально-трудової сфери і його концептуальні положення 2.Нормативно-правова та інформаційна база проведення моніторингу соціально-трудової сфери 3.Напрями моніторингу соціально-трудової сфери 4. Діяльність міжнародних організацій в сфері соціально-трудова відносин 5.Програма Гідної праці в Україні 6. Європейська соціальна політика	лекція – 4 год, - практичні – 6 год, - самост.- 8 год.	Перелік джерел , із зазначених в розділі «Література для вивчення дисципліни» силабусу: 1,2, 3,4,7,15	Тестовий контроль, складання ментальної карти за темою . Аналіз основних показників Програми гідної праці в Україні	Два тижні
	Разом:	Лекції - 32 год. Практичні - 48 год Самостійна робота : 40 год.			

Професор кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Семів Л.К.